

26 octombrie 2011

Dj 2 Nr. 373

A V I Z

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.1865 din 22.08.2011)

Direcția juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 și Legea privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001, și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.629 din 20.08.2011, în corespundere cu prevederile art.73 din Constituție și Capitolul II din Regulamentul Parlamentului.

Proiectul de lege prevede efectuarea unor modificări și completări la 53 acte legislative și, potrivit Notei Informative, a fost elaborat de către Banca Națională a Moldovei, în temeiul art.70 alin.(3) pct.1) din Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21.03.2008.

I. Obiecții de ordin procedural

1. Potrivit articolului menționat, proiectul de lege trebuia să fie prezentat Parlamentului spre examinare în termen de 6 luni de la data publicării Legii nr.62/2008 – *până la 18 ianuarie 2009*.

2. La fel, potrivit art.70 al Legii nr.62/2008, această Lege este compatibilă cu prevederile articolului 59 din capitolul 4 “Capitalurile și plățile” Titlul III “Libera circulație a persoanelor, serviciilor și capitalurilor” partea a treia “Politicile Comunității” a Tratatului de instituire a Comunității Europene (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) C 321E, 29 decembrie 2006), precum și cu prevederile Anexei I la Directiva Consiliului Europei din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE) (publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) L 178, 8 iulie 1988).

Astfel, urma a fi prezentată informația privind compatibilitatea proiectului de lege avizat cu legislația comunitară, conform art.4 și art.22 din Legea privind actele legislative, și anexarea tablei de concordanță cu actele comunitare conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1345 din 24.11.2006.

3. Nota informativă la proiectul de lege conține doar argumentarea necesară a aspectelor de ordin juridic. Însă, considerăm că, pentru determinarea oportunității proiectului de lege avizat, ce conține reglementări importante pentru întregul sistem financiar și economic al statului, urmează a fi prezentate informații privind efectele adoptării acestuia: impactul general asupra sistemului financiar, impactul asupra veniturilor bugetului public național, asupra stabilității monedei naționale, asupra stabilității prețurilor, inflației ș.a. Considerăm că examinarea proiectului de lege fără prezentarea unor prognoze și calcule concrete în acest sens, fără examinarea avantajelor și dezavantajelor acestuia, a riscurilor legate de implementare, precum și a efectelor secundare nu poate fi acceptată în cazul dat. Iar prezentarea informațiilor în domeniul dat ține de competența, responsabilitatea și profesionalismul BNM.

4. Cu referire la Sinteza recomandărilor/avizelor prezentate la proiectul de lege, prin care BNM explică necesitatea unor norme juridice prin posibilitatea apariției unor situații imprevizibile, riscul sistemic, statutul deosebit al BNM, specificul sistemului bancar, atenționăm că, cadrul juridic de reglementare a domeniului financiar și bancar face parte din sistemul de drept al Republicii Moldova, reglementările acestora urmînd a fi coordonate și ajustate ținînd cont de principiile generale ale legiferării.

Astfel, deși normele juridice ale domeniului invocat au un caracter special, acestea nu pot deroga de la principiile generale ale dreptului și de la normele constituționale. Principiile constituționale privind accesul liber la justiție (art.20), înfăptuirea justiției (art.114), precum și libertății comerțului și activității de întreprinzător, protecției concurenței loiale, creării unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție (art.126 alin.(2) lit.b) urmează a fi respectate și în cazul invocării necesității de adoptare a unor reglementări juridice în scopul asigurării protecției intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară (art.126 alin.(2) lit.c). În cazul în care este necesară aplicarea unor norme juridice ce țin de activitatea economică, financiară și valutară ce pot avea ca efect restrîngerea altor drepturi și libertăți, se vor aplica prevederile art.54 din Constituție. (a se vedea art.X pct.31 și pct.32 din proiect).

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic

1. **Art.X al proiectului de lege, care prevede modificarea și completarea Legii Cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995:**

La pct.6, pentru a determina și justifica necesitatea aplicării normelor alin.(2¹) și alin.(3) din art.18, urmează a se explica, care este actul juridic de constatare a situației de criză financiară sistemică sau de pericol al apariției acesteia. De asemenea, lipsa criteriilor de determinare a băncilor solvabile pentru creditarea de urgență, lipsa transparenței decizionale în acest sens, motivate prin specificul sistemului bancar, poate duce la aprecieri subiective, abuzive și, ca urmare, apariția unor elemente de coruptibilitate.

La pct.13 alin.(3) – (7), sintagma ”informația de natura secretului profesional” urmează a fi concretizată pentru a exclude tălmăcirile diferite și în scop de rigoare juridică și redacțională.

La alin.(4) întru atribuirea normelor a unui grad de precizie juridică propunem a substitui cuvintele "pot fi" cu cuvîntul "sînt", iar cuvintele "actele normative" de la lit. b) cu cuvintele "prevederile legii".

Norma de la lit.c) urmează a fi explicată și concretizată pentru a exclude tălmăcirile diferite ale acesteia, întru respectarea principiului accesibilității.

La pct.25, art.62 alin.(2), prevede dreptul BNM de a percepe comisioane la punerea în circulație a bancnotelor și monedelor metalice. Reglementarea necesită a fi precizată în scop de rigoare juridică. Noțiunea de "comision" urmează a fi definită, pentru a concretiza la ce categorie de prestații se referă și ce mărime are, ținînd cont de prevederile art.130 alin.(1) și art.132 alin.(2) din Constituție.

La pct.31, art.75 alin.(1), cuvintele "poate aplica" urmează a fi substituite cu cuvîntul "aplică", cu scop de rigoare juridică și pentru a exclude apariția unor elemente de coruptibilitate.

Structura art.75 în redacția autorului, urmează a fi revăzută și adusă în corespundere cu prevederile Legii nr.780/2001, care prevede că normele de drept material le vor precede pe cele de ordin procedural, iar expunerea acestora se va efectua ținînd cont de prevederile art.19 al Legii nr.780/2001. Legea supusă modificării nu conține alineate (subalineate) fără număr, astfel, urmează a se ține cont și de structura acesteia (a se vedea alin.(2), (3), (4)).

Această obiecție, se referă în egală măsură și la *pct.32, art.75¹ alin.(3)*.

La alin.(4), dispoziția urmează a fi revăzută din punct de vedere redacțional. Cuvintele "poate aplica diverse măsuri de remediere referitoare la încetarea și lichidarea încălcărilor comise și a condițiilor ce favorizează comiterea acestora:" urmează a fi substituite cu cuvintele "aplică următoarele măsuri de remediere:".. măsurile de remediere urmează a fi enumerate și numerotate.

La pct.32, art. 75¹ ultima propoziție din alin.(3) nu se încadrează în conținutul acestuia, după sens se referă la alin.(4).

Considerăm necesară divizarea articolului în două articole separate, care să prevadă norme de drept material privind constatarea încălcărilor și reglementări privind procedura de control.

Art.75² conține un conglomerat de norme juridice cu conținut diferit care necesită a fi sistematizate și ordonate ținînd cont de caracterul acestora (norme de dispoziție, de procedură, explicative, de trimitere, ș.a.).

La examinarea normelor menționate la *pct.31 și pct.32* se va ține cont de prevederile pct.4 compartimentul I din prezentul aviz.

2. La art.XIX din proiect, care prevede modificări la Legea cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe nr.1466 din 29.01.1998:

Atenționăm că, deși modificarea termenelor ce țin de procedura de repatriere a mijloacelor bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe prin extinderea acestora decurg din angajamentele asumate de către Republica Moldova față de FMI, acestea nu au fost fixate în textul Memorandumului din 24.03.2011. Prin urmare, flexibilitatea termenelor urmează a fi argumentată pentru fiecare normă în parte, prezentînd, totodată informațiile privind riscurile acestora. De asemenea, pentru a exclude necesitatea unor explicații suplimentare privind modul de

aplicare a normelor menționate, considerăm necesară completarea proiectului de lege cu reglementări tranzitorii privind aplicabilitatea reglementărilor noi asupra situațiilor în curs de dezvoltare.

La pct.4, art.5 alin.(8), propunem a fi divizat de art.5 și expus într-un articol separat art.5¹, totodată, nu este clară și urmează a fi argumentată necesitatea ultimului alineat.

3. La art.XXV din proiect, care prevede modificări la Codul vamal nr.1149 din 20.07.2000:

Normele de exceptare a magazinelor "duty-free" pentru care se stabilesc condiții diferite de efectuare a achitărilor, pot duce la discuții privind stabilirea condițiilor diferite pentru subiecții ce dețin licența de activitate în destinația vamală respectivă, precum și prin impunerea modificării condițiilor de licențiere. În cazul dat, este obligatorie completarea proiectului de lege cu dispoziții tranzitorii, care să prevadă dreptul subiectului de a activa până la expirarea termenului licenței conform condițiilor stabilite inițial (pentru magazinele "duty-free" pentru deservirea corpului diplomatic). Deși reglementările proiectului de lege avizat țin de domeniul financiar, acestea aduc atingere principiilor de bază privind reglementarea activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr.235/2006, care necesită a fi respectate.

4. La art.XXXI din proiect, care prevede modificarea Codului Civil nr.1107 din 06.06.2002, pct.8, sintagma "existent la data reformei monetare" este clară pentru situația unei reforme totale, însă urmează a se concretiza, pentru situația când reforma se aplică treptat, urmînd a fi respectare anumite condiții (ex. aderarea la o uniune de state).

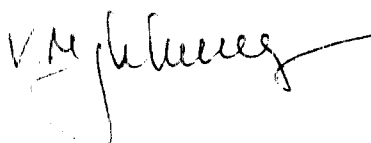
5. La art.XLIII din proiect, care prevede modificarea art.9 din Legea cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești" nr.8 din 17.02.2005, urmează a se ține cont de textul Acordului de investiții "cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", semnat de Guvernul Republicii Moldova și investitorii străini la 29.12.2004 (în lipsa textului publicat al Acordului respectiv).

6. La art.LII din proiect, care prevede excluderea din Codul Contravențional nr.218 din 24.10.2008 a art.292 ce stabilește contravenția pentru încălcarea termenelor de repatriere a mijloacelor materiale și a mijloacelor bănești cu scopul reglementării sancțiunilor respective prin Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, urmează a se ține cont de pct.4 compartimentul I din prezentul aviz.

7. Suplimentar, propunem completarea proiectului de lege cu o normă prin care se va dispune republicarea cu renumerotarea articolelor ale Legii privind instituțiile financiare și ale Legii cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe, conform art.41 din Legea privind actele legislative.

Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Ex. Irina Gălușcă
Tel.3-19

/Șef Direcție
Ion Creangă